

KLASA 8 SP

Dział: WODOROTLENKI I KWASY

TEMAT ZAJĘĆ	Wymagania na ocenę:				
	dopuszczającą	dostateczną	dobrą	bardzo dobrą	celującą
	Uczeń:				
WODA JAKO SUBSTRAT REAKCJI CHEMICZNYCH	<ul style="list-style-type: none"> definiuje wskaźnik opisuje zabarwienie wskaźników (wywaru z czerwonej kapusty, oranżu metylowego, fenoloftaleiny, papierka uniwersalnego) w obecności kwasów i zasad 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia naturalne wskaźniki spotykane w gospodarstwie domowym nazywa produkt reakcji tlenku metalu z wodą nazywa produkt reakcji tlenku niemetalu z wodą 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na zastosowania wskaźników w celu identyfikacji kwasu lub zasady podaje przykłady tlenków metali i tlenków niemetalu reagujących z wodą 	<ul style="list-style-type: none"> rozdziela doświadczalnie kwasy i zasady za pomocą wskaźników dobiera współczynniki stechiometryczne w równaniach reakcji powstawania kwasów i wodorotlenków 	<ul style="list-style-type: none"> projektuje doświadczenie wykorzystując różne wskaźniki do identyfikacji kwasów i zasad
OTRZYMYWANIE KWASÓW, ICH BUDOWA I PODZIAŁ	<ul style="list-style-type: none"> wymienia kwasy znane z życia codziennego definiuje pojęcia: kwas, kwas tlenowy, kwas beztlenowy, reszta kwasowa zapisuje wzory sumaryczne kwasów i podaje ich nazwy: HCl, H₂SO₄, H₂SO₃, HNO₃, H₂CO₃, H₃PO₄, H₂S dokonuje podziału kwasów na tlenowe i beztlenowe, podaje przykłady kwasów rozpoznaje wzory kwasów 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje budowę kwasów pisze wzór ogólny kwasów, wskazuje resztę kwasową oraz jej wartościowość wskazuje wodór i resztę kwasową we wzorach kwasów określa wartościowość reszty kwasowej we wzorach kwasów opisuje metody otrzymywania kwasów beztlenowych i kwasów tlenowych zapisuje równania reakcji otrzymywania chlorowodoru i siarkowodoru 	<ul style="list-style-type: none"> oblicza na podstawie wzoru sumarycznego kwasu wartościowość niemetalu, od którego kwas bierze nazwę tłumaczy obecność wartościowości w nazwach niektórych kwasów zapisuje równania reakcji otrzymywania poznanych kwasów 	<ul style="list-style-type: none"> rysuje wzory strukturalne poznanych kwasów tłumaczy różnicę pomiędzy chlorowodorem a kwasem solnym i siarkowodorem a kwasem siarkowodorowym projektuje i przeprowadza doświadczenia, w wyniku których można otrzymać kwas tlenowy i beztlenowy, zapisuje odpowiednie równania reakcji rozwiązuje chemografię 	<ul style="list-style-type: none"> przewiduje wzory strukturalne kwasów (np. HClO, HClO₂, HClO₃, HF, H₂Se) przewiduje, z jakich tlenków można otrzymywać inne kwasy tlenowe, np. azotowy(III), chlorowy(I) i zapisuje równania reakcji ich otrzymywania rozwiązuje zadania obliczeniowe dotyczące kwasów wykorzystujące stechiometrię równań reakcji oraz pojęcia: stężenie procentowe, gęstość

WŁAŚCIWOŚCI KWAŚÓW	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje wzory sumaryczne kwasów i podaje ich nazwy: HCl, H₂SO₄, H₂SO₃, HNO₃, H₂CO₃, H₃PO₄, H₂S • wymienia wspólne właściwości poznanych kwasów • zna zagrożenia wynikające z właściwości niektórych kwasów • zna zasady bezpiecznego obchodzenia się ze stężonymi kwasami • definiuje wskaźnik • opisuje zabarwienie wskaźników (wywaru z czerwonej kapusty, oranżu metylowego, fenoloftaleiny, papierka uniwersalnego) • 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje właściwości i wynikające z nich zastosowania poznanych kwasów • identyfikuje kwasy na podstawie opisu ich właściwości lub zastosowania • rozróżnia doświadczalnie kwasy i zasady za pomocą wskaźników • tłumaczy, jak bezpiecznie rozcieńczać stężony kwas 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie higroskopijności (podaje przykłady związków higroskopijnych) • wskazuje na zastosowania wskaźników w celu identyfikacji kwasów • zapisuje odpowiednie równania reakcji 	<ul style="list-style-type: none"> • zna kryteria podziału kwasów na mocne i słabe, wymienia kwasy mocne • wyjaśnia na przykładzie kwasu węglowego, co oznacza sformułowanie <i>kwas nietrwały</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje złożone zadania obliczeniowe dotyczące kwasów wykorzystujące stochiometrię równań reakcji oraz pojęcia: stężenie procentowe, gęstość
KWASY WOKÓŁ NAS (ZASTOSOWANIE KWAŚÓW, KWAŚNE OPADY)	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady zastosowań kwasów • wymienia skutki działania kwaśnych opadów 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje właściwości i wynikające z nich zastosowania niektórych kwasów • wymienia związki, których obecność w atmosferze powoduje powstawanie kwaśnych opadów 	<ul style="list-style-type: none"> • identyfikuje kwasy na podstawie opisu ich właściwości lub zastosowania • analizuje proces powstawania kwaśnych opadów i skutki ich działania • zapisuje odpowiednie równania reakcji 	<ul style="list-style-type: none"> • proponuje sposoby ograniczające powstawanie kwaśnych opadów 	<ul style="list-style-type: none"> • projektuje doświadczenie ilustrujące wpływ kwaśnych opadów na różne materiały
ZASADY – WODNE ROZTWORY WODOROTLENKÓW	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcie: wodorotlenek • definiuje pojęcie: zasada • pisze wzór ogólny wodorotlenków • zapisuje wzory sumaryczne prostych wodorotlenków: 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje budowę wodorotlenków • rozpoznaje wzory wodorotlenków • na podstawie wzoru ogólnego pisze wzory wodorotlenków wskazanych metali 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje obserwacje i wyciąga wnioski • pisze równania reakcji metali aktywnych z wodą • pisze równania reakcji tlenków metali aktywnych z wodą 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi zidentyfikować produkty reakcji aktywnych metali z wodą • planuje i/lub wykonuje doświadczenia, w wyniku których można otrzymać wodorotlenek, zapisuje 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego w przypadku wodorotlenków nie rysuje się wzorów strukturalnych • projektuje i przeprowadza doświadczenia, w wyniku których

	<p>NaOH, KOH i podaje ich nazwy</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia dwie metody otrzymywania wodorotlenków metali z grup 1. i 2. 	<ul style="list-style-type: none"> nazywa wodorotlenki na podstawie wzoru 	<ul style="list-style-type: none"> rozdziela pojęcia wodorotlenku i zasady odczytuje z tabeli rozpuszczalności wodorotlenków i soli rozpuszczalność danego wodorotlenku. 	odpowiednie równania reakcji	<p>można otrzymać wodorotlenek (rozpuszczalny i trudno rozpuszczalny w wodzie), zapisuje odpowiednie równania reakcji</p> <ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje chemograpy
<p>WŁAŚCIWOŚCI WODOROTLENKÓW I ICH ZASTOSOWANIE</p>	<ul style="list-style-type: none"> opisuje właściwości fizyczne poznanych wodorotlenków bada rozpuszczalność w wodzie wskazanych wodorotlenków zna zasady bezpiecznego obchodzenia się z wodorotlenkami podaje przykłady zastosowań poznanych wodorotlenków 	<ul style="list-style-type: none"> określa rozpuszczalność wodorotlenków na podstawie tabeli rozpuszczalności rozdziela pojęcia wodorotlenku i zasady rozdziela doświadczalnie kwasy i zasady za pomocą wskaźników 	<ul style="list-style-type: none"> identyfikuje poznane wodorotlenki na podstawie opisu ich właściwości lub zastosowania wyjaśnia pojęcie higroskopijności (podaje przykłady związków higroskopijnych) wskazuje na zastosowania wskaźników w celu identyfikacji roztworów wodorotlenków opisuje właściwości wodorotlenków trudno rozpuszczalnych w wodzie, np. $\text{Cu}(\text{OH})_2$ 	<ul style="list-style-type: none"> projektuje doświadczenie pozwalające zbadać właściwości wybranych wodorotlenków dostrzega zależność pomiędzy właściwościami a zastosowaniem niektórych wodorotlenków zapisuje równania reakcji termicznego rozkładu wskazanych wodorotlenków 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje właściwości poznanych wodorotlenków rozwiązuje złożone zadania obliczeniowe dotyczące wodorotlenków wykorzystujące stochiometrię równań reakcji oraz pojęcia: stężenie procentowe, gęstość
<p>DYSOCJACJA ELEKTROLITYCZNA KWASÓW I WODOROTLENKÓW</p>	<ul style="list-style-type: none"> bada przewodnictwo elektryczne roztworu definiuje pojęcia: elektrolit, nieelektrolit podaje przykłady elektrolitu i nieelektrolitu definiuje pojęcia: jon, kation, anion, dysocjacja elektrolityczna rozpoznaje kationy i aniony 	<ul style="list-style-type: none"> operuje pojęciami: elektrolit, jon, kation, anion, dysocjacja elektrolityczna zna wzory poznanych kwasów, zapisuje wzory poznanych wodorotlenków zapisuje równania dysocjacji kwasu chlorowodorowego, azotowego(V), zasady sodowej i potasowej zapisuje wzór kationu wodoru oraz wzór 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, na czym polega dysocjacja elektrolityczna kwasów i zasad zapisuje równania dysocjacji elektrolitycznej kwasów (w formie stopniowej dla H_2S i H_2CO_3), nazywa powstałe jony zapisuje równania dysocjacji elektrolitycznej 	<ul style="list-style-type: none"> w zapisie procesu dysocjacji odróżnia kwasy mocne od słabych interpretuje słownie zapis procesu dysocjacji elektrolitycznej kwasów i zasad 	<ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje zadania problemowe związane z procesem dysocjacji elektrolitycznej zapisuje równania reakcji dysocjacji stopniowej dla kwasu fosforowego(V), nazywa powstałe jony rozwiązuje chemograpy

	<ul style="list-style-type: none"> opisuje w sposób jakościowy, na jakie jony dysocjują kwasy, a na jakie wodorotlenki (rozpuszczalne w wodzie) 	<p>anionu reszty kwasowej wskazanego kwasu, uwzględniając jej wartościowość</p> <ul style="list-style-type: none"> zapisuje wzór kationu metalu uwzględniając jego wartościowość oraz wzór anionu wodorotlenkowego definiuje kwasy i zasady (zgodnie z teorią Arrheniusa) 	<p>zasad, nazywa powstałe jony</p>		
<p>ODCZYN ROZTWORU, pH</p>	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcia: wskaźnik, odczyn, skala pH wymienia rodzaje odczynu roztworu posługuje się skalą pH do określenia odczynu roztworu opisuje zabarwienie wskaźników (wywaru z czerwonej kapusty, oranżu metylowego, fenoloftaleiny, papierka uniwersalnego) w obecności kwasów i zasad 	<ul style="list-style-type: none"> rozdziela doświadczalnie kwasy i zasady za pomocą uniwersalnego papierka wskaźnikowego interpretuje wartość pH w ujęciu jakościowym (wie, jakie wartości pH oznaczają, że roztwór ma odczyn kwasowy, obojętny lub zasadowy) 	<ul style="list-style-type: none"> określa i uzasadnia odczyn roztworu przeprowadza doświadczenie, które pozwoli zbadać pH produktów występujących w życiu codziennym człowieka (żywność, środki czystości itp.) rozdziela doświadczalnie roztwory kwasów i wodorotlenków za pomocą wskaźników wskazuje na zastosowania wskaźników w celu identyfikacji substancji o różnym odczynie 	<ul style="list-style-type: none"> określa odczyn roztworu na podstawie znajomości jonów obecnych w badanym roztworze projektuje doświadczenie pozwalające zbadać odczyn roztworu, formułuje obserwacje, wyciąga wnioski, zapisuje odpowiednie równania 	<ul style="list-style-type: none"> projektuje i przeprowadza doświadczenia pozwalające określić pH wodnego roztworu rozwiązuje zadania problemowe

Dział: SOLE

TEMAT ZAJĘĆ	Wymagania na ocenę:				
	dopuszczającą	dostateczną	dobrą	bardzo dobrą	celującą
	Uczeń:				
WZORY I NAZWY SOLI	<ul style="list-style-type: none"> definiuje sole opisuje budowę soli wie, jak tworzy się nazwy soli wskazuje metal i resztę kwasową we wzorze soli wskazuje wzory soli wśród zapisanych wzorów związków chemicznych i podaje, od którego kwasu pochodzą 	<ul style="list-style-type: none"> pisze wzory sumaryczne prostych soli na podstawie nazwy: chlorków, siarczków, siarczanów(IV), siarczanów(VI), azotanów(V), węglanów, fosforanów(V) tworzy nazwy prostych soli na podstawie wzorów 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje poprawną nomenklaturę soli pisze wzory sumaryczne soli na podstawie nazwy: chlorków, siarczków, siarczanów(IV), siarczanów(VI), azotanów(V), węglanów, fosforanów(V) tworzy nazwy soli na podstawie wzorów 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje bezbłędnie nomenklaturę soli pisze wzory sumaryczne soli na podstawie nazwy, w tym soli amonowych tworzy nazwy soli na podstawie wzorów pisze wzory sumaryczne soli na podstawie jonów i tworzy ich nazwy systematyczne 	<ul style="list-style-type: none"> zna nazwy potoczne soli stosuje zdobyte wiadomości w sytuacjach problemowych
DYSOCJACJA ELEKTROLITYCZNA SOLI	<ul style="list-style-type: none"> opisuje budowę soli opisuje właściwości soli określa rozpuszczalność soli w wodzie na podstawie tabeli badania przewodnictwa elektrycznego roztworu definiuje pojęcia: elektrolit, nieelektrolit definiuje pojęcia: jon, kation, anion, dysocjacja elektrolityczna wie, na jakie jony dysocjują sole 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie tablicy rozpuszczalności przewiduje rozpuszczalność soli w wodzie opisuje, na czym polega dysocjacja elektrolityczna soli nazywa jony (proste przykłady) powstałe w wyniku dysocjacji pisze równania dysocjacji elektrolitycznej prostych soli (chlorków, siarczków, azotanów(V), siarczanów(IV), siarczanów(VI), węglanów, fosforanów(V)) 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje poprawną nomenklaturę soli wyjaśnia, na czym polega dysocjacja elektrolityczna soli pisze równania procesu dysocjacji elektrolitycznej soli stosuje poprawną nomenklaturę jonów pochodzących z dysocjacji soli odczytuje równania reakcji podaje obserwacje do doświadczeń przeprowadzanych na lekcji, wyciąga wnioski 	<ul style="list-style-type: none"> pisze i odczytuje równania dysocjacji elektrolitycznej soli projektuje doświadczenia pozwalające zbadać rozpuszczalność soli w wodzie i ich przewodnictwo 	<ul style="list-style-type: none"> przewiduje i uzasadnia odczyn soli uzupełnia równania dysocjacji soli, w których wielokrotniono współczynniki stechiometryczne stosuje zdobyte wiadomości w sytuacjach problemowych

REAKCJA ZOBOJĘTNIANIA	<ul style="list-style-type: none"> • wie, co to jest reakcja zobojętniania • wie, że produktem reakcji kwasów z zasadą jest sól • rozpoznaje wzory soli • podaje przykłady praktycznego zastosowania reakcji zobojętniania 	<ul style="list-style-type: none"> • wykonuje doświadczenie ilustrujące reakcję zobojętniania (HCl + NaOH) • wskazuje na rolę wskaźnika w reakcji zobojętniania • zapisuje równania reakcji zobojętniania w formie cząsteczkowej na przykładzie HCl + NaOH • dobiera wzór (nazwę) kwasu i wodorotlenku, które w wyniku reakcji zobojętniania dadzą wskazaną sól • podaje wzór i nazwę soli, która powstanie w reakcji wskazanego kwasu i wodorotlenku 	<ul style="list-style-type: none"> • projektuje i przeprowadza doświadczenie oraz wyjaśnia przebieg reakcji zobojętniania (HCl + NaOH) • wyjaśnia, jakie zmiany zaszły w odczynie roztworów poddanych reakcji zobojętniania • pisze równania reakcji kwasu z wodorotlenkiem (w formie cząsteczkowej) • odczytuje równania reakcji kwasu z wodorotlenkiem 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze równania reakcji kwasu z wodorotlenkiem (w formie cząsteczkowej, jonowej i jonowej skróconej) • planuje doświadczalne otrzymanie soli w reakcji zobojętniania 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje zdobyte wiadomości w sytuacjach problemowych • rozwiązuje zadania obliczeniowe dotyczące reakcji zobojętniania, wykorzystując stochiometrię równań reakcji oraz pojęcia: stężenie procentowe, gęstość
SOLE – PRODUKTY REAKCJI METALI	<ul style="list-style-type: none"> • wie, że produktem reakcji metalu z niemetalem jest sól kwasu beztlenowego • wie, że produktem reakcji metalu z kwasem jest sól i wodór • wie, jak zidentyfikować wodór 	<ul style="list-style-type: none"> • dobiera substraty, które w wyniku reakcji metalu z niemetalem dadzą wskazaną sól • podaje wzór i nazwę soli, która powstanie w reakcji wskazanego metalu i niemetalu • dobiera substraty, które w wyniku reakcji metalu z kwasem dadzą wskazaną sól • podaje wzór i nazwę soli, która powstanie w reakcji wskazanego metalu i kwasu • wie, że nie wszystkie metale reagują z kwasami 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze równania reakcji metalu z niemetalem w postaci cząsteczkowej • pisze równania reakcji metalu z kwasem w postaci cząsteczkowej • odczytuje równania reakcji otrzymywania soli stosując poprawną nomenklaturę • korzysta z szeregu aktywności metali pisząc równanie reakcji metalu z kwasem 	<ul style="list-style-type: none"> • proponuje różne sposoby otrzymania wybranej soli poznanymi metodami • zapisuje równania reakcji otrzymywania soli w postaci cząsteczkowej, jonowej i jonowej skróconej • planuje doświadczalne otrzymanie soli z wybranych substratów • podaje przykłady metali, które reagując z kwasem, powodują powstawanie wodoru, oraz takich, których przebieg reakcji z kwasem jest inny 	<ul style="list-style-type: none"> • weryfikuje założone hipotezy otrzymania soli wybraną metodą • opisuje przebieg reakcji miedzi z kwasem azotowym(V) o różnym stężeniu • stosuje zdobyte wiadomości w sytuacjach problemowych • rozwiązuje złożone zadania obliczeniowe dotyczące soli, wykorzystując stochiometrię równań reakcji oraz pojęcia: stężenie procentowe, gęstość

SOLE – PRODUKTY REAKCJI TLENKÓW	<ul style="list-style-type: none"> • wie, że produktem reakcji tlenku metalu z tlenkiem niemetalu jest sól kwasu tlenowego • wie, że produktem reakcji tlenku metalu z kwasem jest sól i woda • wie, że produktem reakcji tlenku niemetalu z zasadą jest sól i woda 	<ul style="list-style-type: none"> • dobiera substraty, które w wyniku reakcji (<i>reakcje: tlenek metalu + tlenek niemetalu, tlenek metalu + kwas, tlenek niemetalu + zasada</i>) dadzą wskazaną sól • podaje wzór i nazwę soli, która powstanie w wyniku reakcji (<i>reakcje: tlenek metalu + tlenek niemetalu, tlenek metalu + kwas, tlenek niemetalu + zasada</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze równania reakcji (<i>reakcje: tlenek metalu + tlenek niemetalu, tlenek metalu + kwas, tlenek niemetalu + zasada</i>) w postaci cząsteczkowej • odczytuje równania reakcji otrzymywania soli poprawną nomenklaturę 	<ul style="list-style-type: none"> • proponuje różne sposoby otrzymania wybranej soli poznanymi metodami • zapisuje równania reakcji otrzymywania soli w postaci cząsteczkowej, jonowej i jonowej skróconej • planuje doświadczenie otrzymywania soli z wybranych substratów 	<ul style="list-style-type: none"> • weryfikuje założone hipotezy otrzymania soli wybraną metodą • stosuje zdobyte wiadomości w sytuacjach problemowych • rozwiązuje złożone zadania obliczeniowe dotyczące soli, wykorzystujące stochiometrię równań reakcji oraz pojęcia: stężenie procentowe, gęstość
REAKCJE CHEMICZNE Z UDZIAŁEM SOLI	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje wzory soli • określa rozpuszczalność soli w wodzie na podstawie tabeli rozpuszczalności wodorotlenków i soli • wymienia słownie reakcje, którym ulegają sole 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie reakcji strąceniowej • dobiera substraty, które w wyniku reakcji (<i>reakcje soli z kwasami, zasadami i innymi solami</i>) dadzą wskazaną sól • podaje wzór i nazwę soli, która powstanie w wyniku reakcji (<i>reakcje soli z kwasami, zasadami i innymi solami</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje równania reakcji soli z kwasami, zasadami i innymi solami w postaci cząsteczkowej • odczytuje równania reakcji otrzymywania soli • proponuje różne sposoby otrzymania wybranej soli wszystkimi poznanymi metodami • na podstawie tablicy rozpuszczalności przewiduje przebieg reakcji soli z kwasem, zasadą lub inną solą 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje równania reakcji otrzymywania soli różnymi metodami w postaci cząsteczkowej, jonowej i jonowej skróconej • projektuje i przeprowadza doświadczenie pozwalające otrzymywać substancje trudno rozpuszczalne (sole i wodorotlenki) w reakcjach strąceniowych • na podstawie tablicy rozpuszczalności przewiduje przebieg reakcji soli z kwasem, zasadą lub inną solą albo stwierdza, że reakcja nie zachodzi 	<ul style="list-style-type: none"> • weryfikuje założone hipotezy otrzymania soli wybraną metodą • stosuje zdobyte wiadomości w sytuacjach problemowych • rozwiązuje chemograpy • rozwiązuje złożone zadania obliczeniowe dotyczące soli, wykorzystujące stochiometrię równań reakcji oraz pojęcia: stężenie procentowe, gęstość

SOLE WOKÓŁ NAS	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje wzory soli wśród zapisanych wzorów związków chemicznych wymienia po jednym zastosowaniu najważniejszych soli: chlorków, węglanów, azotanów(V), siarczanów(VI) i fosforanów(V). 	<ul style="list-style-type: none"> pisze wzory sumaryczne soli tworzy nazwy soli na podstawie wzorów i odwrotnie wymienia zastosowania najważniejszych soli: chlorków, węglanów, azotanów(V), siarczanów(VI), fosforanów(V) 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje poprawną nomenklaturę soli podaje przykłady innych soli przydatnych w życiu codziennym zapisuje równania reakcji otrzymywania soli różnymi metodami w postaci cząsteczkowej 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia sole niebezpieczne dla zdrowia zapisuje równania reakcji otrzymywania soli różnymi metodami w postaci cząsteczkowej, jonowej i jonowej skrótowej 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje zdobyte wiadomości w sytuacjach problemowych rozwiązuje złożone zadania obliczeniowe dotyczące soli, wykorzystujące stochiometrię równań reakcji oraz pojęcia: stężenie procentowe, gęstość
-----------------------	--	---	---	--	--

Dział: WĘGLOWODORY

TEMAT ZAJĘĆ	Wymagania na ocenę:				
	dopuszczającą	dostateczną	dobrą	bardzo dobrą	celującą
	Uczeń:				
WĘGIEL I JEGO ZWIĄZKI	<ul style="list-style-type: none"> • wie, czym zajmuje się chemia organiczna • wie, jak można wykryć obecność węgla w związkach organicznych • definiuje pojęcia: węglowodory • wymienia naturalne źródła węglowodorów 	<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje z układu okresowego i innych źródeł informacje o węglu • wie, w jakich postaciach węgiel występuje w przyrodzie • wymienia odmiany pierwiastkowe węgla • wymienia nazwy produktów destylacji ropy naftowej, wskazuje ich zastosowania 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady nieorganicznych i organicznych związków węgla obecnych w przyrodzie • wyjaśnia pochodzenie węgla kopalnych • wyjaśnia, na czym polega proces destylacji • planuje doświadczenie pozwalające wykryć węgiel w różnych materiałach 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia zależności pomiędzy sposobem tworzenia i zawartością procentową węgla w węglach kopalnych • identyfikuje produkty destylacji ropy naftowej na podstawie opisu ich właściwości • projektuje doświadczenie pozwalające zbadać skład pierwiastkowy produktów pochodzenia organicznego 	<ul style="list-style-type: none"> • zna wkład Ignacego Łukasiewicza w rozwój nauki; • stosuje zdobyte wiadomości w sytuacjach problemowych
METAN – NAJPROSTSZY WĘGLOWODÓR	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcie: węglowodory nasycone • zapisuje wzór sumaryczny i rysuje wzór strukturalny metanu • wie, jakie niebezpieczeństwo stwarza brak wystarczającej ilości powietrza podczas spalania metanu • podaje przykłady zastosowań metanu 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje właściwości fizyczne i chemiczne metanu • zna pojęcia spalanie całkowite, spalanie niecałkowite • wyjaśnia przyczynę różnego rodzaju spalania 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia różnicę między spalaniem całkowitym a niecałkowitym • zapisuje równania reakcji spalania metanu przy pełnym i ograniczonym dostępie tlenu 	<ul style="list-style-type: none"> • proponuje, jak doświadczalnie wykryć produkty spalania węglowodorów • zapisuje równanie reakcji mętnienia wody wapiennej 	<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje chemografy z udziałem metanu • stosuje zdobyte wiadomości w sytuacjach problemowych
ALKANY – HOMOLOGI METANU	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcia: węglowodory nasycone (alkany) • odróżnia wzór sumaryczny od wzorów 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje wzór ogólny szeregu homologicznego alkanów 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje wzór ogólny alkanów do zapisywania wzorów sumarycznych węglowodorów należących do 	<ul style="list-style-type: none"> • projektuje doświadczenia pozwalające na zbadanie właściwości fizycznych i chemicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • rysuje wzory szkieletowe węglowodorów opisanych wzorem

	<p>strukturalnego i półstrukturalnego</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje nazwy pięciu początkowych węglowodorów nasyconych • zna pojęcie: szereg homologiczny • wie, jakie niebezpieczeństwo stwarza brak wystarczającej ilości powietrza podczas spalania węglowodorów 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje wzór sumaryczny alkanu o podanej liczbie atomów węgla • rysuje wzory strukturalne i półstrukturalne (grupowe) alkanów o łańcuchach prostych do pięciu atomów węgla w cząsteczce i podaje ich nazwy systematyczne • opisuje właściwości fizyczne alkanów 	<p>wskazanego szeregu homologicznego o podanej liczbie atomów węgla lub wodoru</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje związek między długością łańcucha węglowego a właściwościami fizycznymi w szeregu alkanów (gęstość, temperatura topnienia i wrzenia) • zapisuje równania reakcji spalania węglowodorów nasyconych przy pełnym i ograniczonym dostępie tlenu • odczytuje równania reakcji spalania 	<p>węglowodorów nienasyconych</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapisuje równania reakcji spalania węglowodorów zawierających więcej niż pięć atomów węgla w cząsteczce 	<p>strukturalnym lub półstrukturalnym</p> <ul style="list-style-type: none"> • rysuje różne wzory strukturalne węglowodorów nasyconych mających co najmniej 4 atomy węgla w cząsteczce
ETYLEN – NAJPROSTSZY ALKEN	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcia: węglowodory nienasycone, alkeny • tworzy nazwy alkenów na podstawie nazw odpowiednich alkanów • zapisuje wzór sumaryczny i rysuje wzór strukturalny etenu (etylenu) • zna pojęcie: szereg homologiczny • opisuje zastosowanie etenu • podaje przykłady przedmiotów wykonanych z polietylenu 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje właściwości fizyczne i chemiczne etenu • zapisuje wzór ogólny szeregu homologicznego, alkenów • zapisuje wzór sumaryczny alkenu o podanej liczbie atomów węgla • rysuje wzory strukturalne i półstrukturalne na podstawie nazwy (do 5 atomów węgla) lub wzoru sumarycznego • wie, jak doświadczalnie odróżnić węglowodory nasycone od nienasyconych 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na różnice w budowie i właściwościach węglowodorów nasyconych i nienasyconych • stosuje zasady tworzenia nazw i podaje nazwy, alkenów (o nierozgałęzionych łańcuchach do 5 atomów węgla z uwzględnieniem położenia wiązania wielokrotnego lub nie w zależności od decyzji nauczyciela) • zapisuje równania reakcji spalania węglowodorów nienasyconych przy pełnym 	<ul style="list-style-type: none"> • projektuje doświadczenia pozwalające na wykrycie węglowodorów nienasyconych • porównuje właściwości metanu i etenu • podaje nazwy produktów reakcji przyłączenia (addycji) wodoru i bromu do etenu • zapisuje równanie reakcji polimeryzacji etenu 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje równania reakcji przyłączenia (np. bromowodoru, wodoru, chloru) do węglowodorów zawierających wiązanie wielokrotne, podaje nazwy produktów • rysuje wzory szkieletowe węglowodorów opisanych wzorem strukturalnym lub półstrukturalnym • wymienia praktyczne zastosowania alkenów

		<ul style="list-style-type: none"> • opisuje właściwości i zastosowanie polietylenu 	<ul style="list-style-type: none"> • i ograniczonym dostępie tlenu • zapisuje równania reakcji przyłączenia (addycji) wodoru i bromu do etenu 		
ACETYLEN – NAJPROSTSZY ALKIN	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcia: węglowodory nienasycone, alkin • tworzy nazwy alkinów na podstawie nazw odpowiednich alkanów • zapisuje wzór sumaryczny i rysuje wzór strukturalny etynu (acetylenu) • zna pojęcie: szereg homologiczny • opisuje zastosowanie etynu 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje właściwości fizyczne i chemiczne etynu • zapisuje wzór ogólny szeregu homologicznego, alkinów • zapisuje wzór sumaryczny alkinu o podanej liczbie atomów węgla • rysuje wzory strukturalne i półstrukturalne na podstawie nazwy (do 5 atomów węgla) lub wzoru sumarycznego • wie, jak doświadczalnie odróżnić węglowodory nasycone od nienasyconych 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na różnice w budowie i właściwościach węglowodorów nasyconych i nienasyconych • stosuje zasady tworzenia nazw i podaje nazwy, alkinów (o nierozgałęzionych łańcuchach do 5 atomów węgla z uwzględnieniem położenia wiązania wielokrotnego lub nie w zależności od decyzji nauczyciela) • zapisuje równania reakcji spalania węglowodorów nienasyconych przy pełnym i ograniczonym dostępie tlenu • zapisuje równania reakcji przyłączenia (addycji) wodoru i bromu do etynu • 	<ul style="list-style-type: none"> • projektuje doświadczenia pozwalające na wykrycie węglowodorów nienasyconych • porównuje właściwości metanu, etenu i etynu • podaje nazwy produktów reakcji przyłączenia (addycji) wodoru i bromu do etynu • zapisuje równania reakcji otrzymywania etynu (reakcja karbidu z wodą) 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje równania reakcji przyłączenia (np. bromowodoru, wodoru, chloru) do węglowodorów zawierających wiązanie wielokrotne, podaje nazwy produktów • rysuje wzory szkieletowe węglowodorów opisanych wzorem strukturalnym lub półstrukturalnym

Dział: POCHODNE WĘGLOWODORÓW

TEMAT ZAJĘĆ	Wymagania na ocenę:				
	dopuszczającą	dostateczną	dobrą	bardzo dobrą	celującą
	Uczeń:				
ALKOHOLE – POCHODNE WĘGLOWODORÓW	<ul style="list-style-type: none"> wymienia pierwiastki chemiczne wchodzące w skład alkoholi definiuje alkohole nazywa grupę funkcyjną alkoholi podaje nazwy pięciu początkowych węglowodorów nasyconych zna wzór metanolu i etanolu podaje przykłady zastosowań metanolu i etanolu opisuje wpływ alkoholu na organizm ludzki 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje ogólny wzór alkoholi monohydroksylowych pisze wzory sumaryczne, strukturalne i półstrukturalne alkoholi monohydroksylowych o prostych łańcuchach zawierających do 5 atomów węgla w cząsteczce, podaje ich nazwy systematyczne opisuje właściwości fizyczne i chemiczne metanolu i etanolu opisuje negatywne skutki działania metanolu i etanolu na organizm ludzki 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje właściwości metanolu i etanolu zapisuje równania reakcji spalania metanolu i etanolu 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje równania reakcji spalania alkoholi o wskazanej liczbie atomów węgla projektuje doświadczenie pozwalające zbadać właściwości metanolu i etanolu 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje zdobyte wiadomości w sytuacjach problemowych rysuje różne wzory strukturalne alkoholu o podanej liczbie atomów węgla opisuje zmiany właściwości fizycznych alkoholi w zależności od liczby atomów węgla
GLICEROL – ALKOHOL POLIHIDROKSYLOWY	<ul style="list-style-type: none"> dzieli alkohole na mono- i polihydroksylowe zna wzór glicerolu wymienia zastosowania glicerolu 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia możliwe nazwy glicerolu zapisuje wzór półstrukturalny (grupowy) glicerolu opisuje właściwości fizyczne glicerolu 	<ul style="list-style-type: none"> pisze równania reakcji spalania glicerolu stosuje poprawne nazewnictwo glicerolu 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje budowę i właściwości alkoholi mono- i polihydroksylowych na poznanych przykładach (metanol, etanol, glicerol) 	<ul style="list-style-type: none"> podaje inne niż glicerol przykłady alkoholi polihydroksylowych np. glikolu etylenowego stosuje zdobyte wiadomości w sytuacjach problemowych
KWASY KARBOKSYLOWE	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje wzór grupy karboksylowej; zna wzór kwasu octowego 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje wzór ogólny kwasów monokarboksylowych pisze wzory, rysuje wzory strukturalne i 	<ul style="list-style-type: none"> pisze równania reakcji spalania kwasu octowego pisze równanie dysocjacji kwasu 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje właściwości kwasu octowego i mrówkowego 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje zdobyte wiadomości w sytuacjach problemowych

	<ul style="list-style-type: none"> wymienia właściwości kwasu octowego podaje przykłady kwasów karboksylowych występujących w przyrodzie, podaje ich nazwy oraz wymienia przykłady ich zastosowania 	<p>półstrukturalne kwasów monokarboksylowych o prostych łańcuchach zawierających do 5 atomów węgla w cząsteczce, podaje ich nazwy systematyczne i zwyczajowe</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje właściwości fizyczne i chemiczne kwasu octowego badania odczyn wodnego roztworu kwasu octowego 	<p>octowego, nazywa powstałe jony</p> <ul style="list-style-type: none"> pisze w formie cząsteczkowej równania reakcji kwasu octowego z wodorotlenkami, tlenkami metali i metalami odczytuje równania reakcji z udziałem kwasu octowego 	<ul style="list-style-type: none"> pisze równania reakcji z udziałem kwasu mrówkowego pisze w formie jonowej równania reakcji kwasu octowego z wodorotlenkami, tlenkami metali i metalami 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje inne kwasy, np. mlekowy, szczawiowy itp.;
WYŻSZE KWASY KARBOKSYLOWE	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcie: kwas długołańcuchowy wymienia nazwy kwasów długołańcuchowych dzieląc je na nasycone i nienasycone wymienia wybrane właściwości fizyczne (stan skupienia, barwa, rozpuszczalność w wodzie) i chemiczne (zapach, palność) długołańcuchowych kwasów monokarboksylowych wie, że sole kwasów tłuszczowych to mydła 	<ul style="list-style-type: none"> podaje nazwy i rysuje wzory półstrukturalne długołańcuchowych kwasów monokarboksylowych: palmitynowego, stearynowego i oleinowego opisuje sposób odróżnienia kwasu oleinowego od stearynowego 	<ul style="list-style-type: none"> projektuje i przeprowadza doświadczenie, które pozwoli odróżnić kwas oleinowy od palmitynowego lub stearynowego zapisuje równania reakcji kwasów długołańcuchowych z wodorotlenkami (NaOH i KOH), podaje nazwy powstałych soli 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia różnice we właściwościach wyższych i niższych oraz nasyconych i nienasyconych kwasów karboksylowych omawia warunki reakcji kwasów tłuszczowych z wodorotlenkami, zapisuje równania reakcji 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje zdobyte wiadomości w sytuacjach problemowych
ESTRY	<ul style="list-style-type: none"> definiuje ester jako produkt reakcji kwasu z alkoholem wymienia skład pierwiastkowy estrów 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy nazwy systematyczne i zwyczajowe estrów na podstawie nazw odpowiednich kwasów karboksylowych 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, na czym polega reakcja estryfikacji stosuje poprawne nazewnictwo estrów 	<ul style="list-style-type: none"> planuje doświadczenie pozwalające otrzymać ester o podanej nazwie 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje zdobyte wiadomości w sytuacjach problemowych

	<ul style="list-style-type: none"> wymienia wybrane właściwości fizyczne (stan skupienia, barwa, rozpuszczalność w wodzie) i chemiczne (zapach, palność) estrów wymienia przykłady zastosowania estrów 	<p>(metanowego, etanowego) i alkoholi (metanolu, etanolu)</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje właściwości estrów w aspekcie ich zastosowań 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje równania pomiędzy prostym kwasami karboksylowymi (metanowym i etanowym) i alkoholami monohydroksylowymi (metanolem i etanolem) oraz podaje nazwy powstałych estrów 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje rolę, jaką spełnia kwas siarkowy(VI) w reakcji estryfikacji 	
--	---	--	--	--	--

Dział: MIĘDZY CHEMIĄ A BIOLOGIĄ

TEMAT ZAJĘĆ	Wymagania na ocenę:				
	dopuszczającą	dostateczną	dobrą	bardzo dobrą	celującą
	Uczeń:				
CUKRY	<ul style="list-style-type: none"> wymienia podstawowe składniki żywności oraz ich źródła wymienia pierwiastki, których atomy wchodzi w skład cząsteczek cukrów (węglowodanów) dokonyuje podziału cukrów na proste (glukoza, fruktoza) i złożone (sacharoza, skrobia, celuloza) opisuje wybrane właściwości fizyczne glukozy i fruktozy; wymienia i opisuje ich zastosowania opisuje wybrane właściwości fizyczne sacharozy; wskazuje na jej zastosowania; podaje przykłady występowania skrobi i celulozy w przyrodzie, opisuje ich zastosowania 	<ul style="list-style-type: none"> podaje wzór sumaryczny glukozy i fruktozy podaje wzór sumaryczny sacharozy podaje wzór sumaryczny skrobi i celulozy wie, jak wykryć obecność skrobi w produktach spożywczych 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia różnice we właściwościach fizycznych cukrów zapisuje równanie reakcji powstawania glukozy w procesie fotosyntezy zapisuje równanie reakcji spalania glukozy i omawia znaczenie tego procesu w życiu organizmów bada właściwości cukrów 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje budowę skrobi i celulozy projektuje i przeprowadza doświadczenia pozwalające wykryć obecność skrobi za pomocą roztworu jodu w różnych produktach spożywczych 	<ul style="list-style-type: none"> projektuje doświadczenie pozwalające wykryć obecność glukozy w różnych produktach spożywczych, zapisuje odpowiednie równania reakcji rozwiązuje zadania problemowe
TŁUSZCZE	<ul style="list-style-type: none"> opisuje budowę cząsteczki tłuszczu jako estru glicerolu i kwasów tłuszczowych wymienia pierwiastki wchodzące w skład tłuszczów klasyfikuje tłuszcze pod względem pochodzenia, stanu 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje właściwości tłuszczów podaje przykłady tłuszczów należących do różnych kategorii odróżnia tłuszcze roślinne od zwierzęcych oraz stałe od płynnych 	<ul style="list-style-type: none"> projektuje doświadczenia pozwalające na odróżnienie tłuszczu nasyconego od nienasyconego wyjaśnia znaczenie tłuszczów w codziennej diecie 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje doświadczalnie nienasycony charakter oleju roślinnego wyjaśnia zachowanie tłuszczu nienasyconego wobec roztworu bromu i manganianu(VII) potasu 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje równania reakcji otrzymywania tłuszczu, np. tristearianu glicerolu projektuje doświadczenie umożliwiające odróżnienie tłuszczu od substancji tłustej (próba akroleinowa)

	<p>skupienia i charakteru chemicznego</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady występowania tłuszczów w przyrodzie i ich funkcji w organizmie człowieka 		<ul style="list-style-type: none"> • omawia budowę tłuszczów na podstawie ich wzorów 		
BIAŁKA	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje budowę i wybrane właściwości fizyczne i chemiczne aminokwasów na przykładzie kwasu aminooctowego (glicyny) • wymienia pierwiastki, których atomy wchodzi w skład cząsteczek białek • definiuje białka jako związki powstające z aminokwasów • opisuje właściwości białek 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia rolę białka w budowaniu organizmów • zapisuje wzór glicyny • omawia zachowanie się białka pod wpływem ogrzewania, stężonego etanolu, kwasów, zasad, soli metali ciężkich i chlorku sodu • opisuje różnice w przebiegu denaturacji i koagulacji białek; wymienia czynniki, które wywołują te procesy 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze równanie reakcji kondensacji dwóch cząsteczek glicyny • projektuje doświadczenia pozwalające w białku jaja kurzego wykryć węgiel, tlen, wodór, azot i siarkę • opisuje, jak wykryć obecność białka za pomocą stężonego roztworu kwasu azotowego(V) w różnych produktach spożywczych 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przemiany, jakim ulega spożyte białko w organizmach • bada działanie temperatury i różnych substancji na białka • doświadczalnie weryfikuje skład pierwiastkowy białek • projektuje i przeprowadza doświadczenia pozwalające wykryć obecność białka za pomocą stężonego roztworu kwasu azotowego(V) w różnych produktach spożywczych 	<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje zadania problemowe